PANORAMA
DE POST

TV-PROGRAMMA'S
8 - 14 APRIL

5 april 1991. Weekblad
73ste jaargang
15
50 F/f 2,75

MIKPUNT
JAN VAN ROMPAEY
LASTER EN WEERWOORD

DE KLASSIEKERS
PORTRETTEN UIT HET PELOTON

THE TWIN PEAKS GAZETTE
DE SPANNENDSTE KRANT
TER WERELD

JHONNY DE STAERKE
DE BRIEF
EN HET VERVOLG

e staerke Philippe Jhonny.
venue Dupectiaux 106
t-gilles.1060.Br

le 13 a

liste.
======

e me permets res votre attention ce
omme les préssio nent de plus en pl
enaçante venant la Justice, pour
'intimidé; j'ai l était temps de l
ue leurs multipl pas, et que cette
auwers des Servi pousser la préssi
oin, ce qui m'ob s, et de débaler c
vrais dire, je avez pas l'intenti
ux avoeux, mais esse de me faire c
es pires choses n, si je continue
ouche sur l'aspe Tueries du Braban
nt ne me laisse ai compris que ma
tait de les batt ropres térruin, en
oints faibles, c'est a dire en révélant une partie de la vé
uer[illegible] et divers fait qui l'ont entouré
oi [illegible] je ne pas cette [illegible] av
lu [illegible] pour [illegible] pe
a [illegible] de [illegible] du
endarmerie, et bien sur Politique.
a plus grande parti [illegible] physique,pour des régle
e fut par différent [illegible] gendarmes appartenant à
e gendarmerie,et en [illegible] partie Politique le C
ais les Ordres de missions de déblayage par le vide,relative
.W. venez principalement d'un [illegible] la Sureté de l'éta
ue j'ai pu rencontré a plusieurs reprises Rue Béliart Nº.39

DE BRIEF

Zoals in alle vorige , was het koeterwaals van Philippe *'Jhonny'* de Staerke, ook in deze brief op een ouderwetse, maar goed functionerende schrijfmachine getikt op grijs gelijnd briefpapier. Eigenhandig had de auteur de datum ingevuld: 13 maart, maar De Brief was pas op 27 maart (door wie?) verstuurd, en één dag later, op donderdag 28 maart, op onze redactie beland. Vrijwel tegelijk met de eerste exemplaren van *Panorama/De Post 14*, het nummer dat de dag daarop in de winkel moest liggen. We gaan niet zo gauw een stunt uit de weg , maar hier hielp geen moedertjelief aan; onze lezers zouden een volle week moeten wachten om op hun beurt De Brief te lezen.

Want dat we deze keer tot publikatie moesten overgaan, was wel duidelijk. We hielden een bom in handen: De Staerke schreef dat hij zelf *de reus* van de Bende van Nijvel is geweest, dat hij heeft deelgenomen aan drie moorddadige raids, dat er een politieke organisatie achter zat en rijkswachtfiguren bij betrokken waren, dat hij in de gevangenis voor zijn leven vreest, dat het gerecht probeert te voorkomen dat hij voor een Hof van Assisen zou uitpakken (zie blz. 22).

Deze *Panorama/De Post* zou me een klap geven, dachten we vorige donderdag. Maar tegelijk twijfelden we eraan of we het potje zo lang gedekt konden houden. Zou De Staerke niet ongeduldig worden over het uitblijven van een reactie? Wellicht wist hij niet dat De Brief zo lang onderweg was geweest. En had hij alleen naar ons geschreven?

Een uur of vijf later wisten we dat onze twijfels gewettigd waren geweest. Volgens onze informatie had ook *La Dernière Heure* De Brief, en zou die 's anderendaags publiceren. (Later zou blijken, dat LDH de tweede brief in werkelijkheid had gekregen van de collega's van *Het Laatste Nieuws*, want zoals uit een afdruk in LDH zelf te lezen viel, was dit exemplaar geadresseerd aan HLN-verslaggever Ronny Driesmans).

Daar ging onze *scoop*! Wat nu? Een half uur krijgsraad leverde de volgende strategie op: we zouden de hele zaak opengooien. Zowel de VTM- als de BRT-journaals konden het nieuws dan nog eerder brengen dan de kranten; we zouden hen, het agentschap Belga en alle kranten die erom vroegen, De Brief integraal doorfaxen, in ruil voor de informatie dat ze naar de redactie van dit blad was gestuurd. En zo is het ook gegaan. Het VTM-nieuws had het bericht om zeven uur niet, wel om tien uur, echter zonder vermelding van *Panorama/De Post*. Wisten ze toen al meer dan wij, namelijk dat *Het Laatste Nieuws* ook was aangeschreven? Mogelijk, maar het vreemde is wel dat diezelfde nieuwsdienst van VTM de volgende dag, vrijdag, ons nog eens om het doorfaxen van de brief zou verzoeken. De BRT van zijn kant heeft het spel eerlijk gespeeld en er geen twijfel over laten bestaan van wie ze De Brief had gekregen. Ook de meeste kranten zouden de dag daarop naar dit blad verwijzen, behalve vanzelfsprekend HLN, van wie we toen pas vernamen dat het de tweede bestemmeling van De Staerke was geweest.

Het Laatste Nieuws zou nog een dag later, zaterdag dus, zuur en schamper reageren op de TV-reclame voor dit blad op de BRT. Ik kan daar inkomen, maar waarom heeft HLN niet hetzelfde gedaan als wij? Waarom heeft het blad de omroepen en Belga niet verteld waarmee het de volgende dag zou uitpakken? De krant had niets te verliezen; er viel integendeel een massa reclame te rapen voor haar uitgave van vrijdag, waarin (helaas in schrille tegenstelling tot dit weekblad) alles te lezen stond over De Brief.

HLN klaagt er ook over dat de BRT wel vaker zonder bronvermelding uit de krant tapt. Ik vind dat een vreemde beschuldiging, komende van een krant die de dag na de publikatie in het nieuwsmagazine *Knack*, de gesprekken van *Poupehan* over bijna een hele bladzijde dunnetjes overdoet, zonder ook maar één keer te verwijzen naar het weekblad.

Karel Anthierens

NERVEUS

SEDINAL is een geneesmiddel op basis van planten op natuurlijke wijze stress en angstgevoelens kalm zonder gewenning te veroorzaken. Vrij van toxicit het het ideale alternatief voor de gebruikelijke kal middelen. Iedereen kan het innemen: baby's (van maand), kinderen, volwassenen, zelfs zwangere vrou

SEDINAL

HET KALMEERMIDDEL VAN PLANTENEXTRACT

Aanwijzingen: Zenuwstoornissen (gejaagdheid, zenuwachtigheid, angst, spanning) - Moeil onrustige slaap. Vraag raad aan uw apotheker. Lees aandachtig de bijsluiter.

RHÔNE-POULENC RORER

De Staerke verhalen

De brief die gangster Philippe de Staerke vorige week donderdag naar onze redactie stuurde, deed heel wat stof opwaaien in gerechtelijke en politieke kringen. (Het volledige verhaal vindt u overigens vanaf pagina 22.) De inkt op de brief was amper droog, of VU-parlementslid en lid van de Bende-commissie Hugo Coveliers zat in de BRT-studio enthousiast te knikken dat hij er alles van wist. En aan de kranten vertelde Coveliers onder meer dat De Staerke zijn zonden al in 1986 had opgebiecht aan een Gentse rijkswachter, een lid van de Dendermondse Delta-groep die belast was met het onderzoek. "Vanaf toen werd het leven van de rijkswachter een hel", aldus Coveliers. "Voortdurend werden hij en zijn familie met de dood bedreigd. Uiteindelijk is hij uit pure angst uit Delta gestapt."

De uitlatingen van Coveliers, zo konden wij achterhalen, kloppen niet helemaal. De rijkswachter in kwestie is inderdaad weggegaan bij Delta, maar dat had niet écht iets met doodsbedreigingen te maken. Dat kon ook moeilijk, want De Staerke heeft nooit wat aan die rijkswachter bekend.

Wat was er dan wél aan de hand? De man moest bij de Brusselse gerechtelijke politie gegevens verzamelen over de hoogst merkwaardige banden van De Staerke en zijn bende met extreem-rechtse figuren als de vroegere adjunct-directeur van de gevangenis van Sint-Gillis, Jean Bultot, en met Francis Dossogne, de leider van het verdwenen *Front de la Jeunesse*. En daar werden ze in Brussel blijkbaar heel ongemakkelijk van. Commissaris Yves Zimmer weigerde zelfs om de Delta-groep ook maar één gegeven over die contacten toe te spelen. Het feit dat Zimmer, die nu is geschorst wegens weinig fatsoenlijk gedrag in de controverse rond hoofdcommissaris Frans Reyniers, zélf extreem-rechtse sympathieën koestert, heeft daar natuurlijk niets mee te maken. Of misschien net wel? Want waarom zou je anders proberen om het onderzoek naar de Bende van Nijvel te blokkeren? (RS/JW)

Appermont geeft het op

Het commentaar bij het 36ste Eurovisie Songfestival (op 5 mei in Rome) zal niet worden toevertrouwd aan Luc Appermont, maar aan BRTN-journalist en Songfestival-freak André Vermeulen (foto). Appermont is te zeer een VTM-gezicht geworden om dit belangwekkende gebeuren te verslaan. "Ach, het is mooi geweest", zegt Appermont. "Ik heb er nu vijftien festivals op zitten. Tien jaar geleden zou ik het heel moeilijk hebben gehad met dit afscheid, maar André is een prima keuze. Hij is een echte Songfestival-kenner, en dat is belangrijk."

Appermont heeft vast wel wat tips voor zijn opvolger. "Ik heb altijd gezegd wat ik dacht en ik was soms heel kritisch. De achtergrondinformatie haalde ik uit kranten en weekbladen. Net als Ivan Sonck voor de atletiek, zorgde ik elk jaar voor een uitgebreide documentatie. Ik holde van de ene muziekgroep naar de andere receptie om gegevens te verzamelen. Een plezierreisje is het nooit geweest, hoor."

Zal Appermont kijken? "Zeker wel. En duimen voor Clouseau. Een beetje chauvinisme mag best."

Clouseau's *Geef het op* komt als achttiende nummer aan bod. Wie de andere 21 nummers wil horen, moet op 23 en 30 april kijken naar *Liedjes voor Rome* (TV1). (LA)

ROGER DYCKMANS

De pothelm, toch een succes

PHOTO NEWS

De UCI, de internationale wielerunie, heeft er dan toch van afgezien de pothelm verplicht te stellen voor wielrenners. "Te lomp, te onnozel en veel te warm", luidde de kritiek van de profs. Tijdens de aanloop naar de Ronde van Vlaanderen afgelopen week, registreerden we in het peloton nog meer signalen die van de pothelm stilaan een marteltuig maken. *Lotto*-renner Johan Museeuw (foto) vindt zelfs dat de helm zijn voorseizoen heeft verknoeid. "Door die helm heb ik een lelijke griep opgelopen. Tijdens de beklimmingen ga je namelijk hevig transpireren. De *mousse* in die pot slorpt min of meer het zweet op, maar in volle afdaling krijg je een e afkoeling. Als je beneden doet je hoofd pijn. Alle r klaagden over hoofdpijn."

Wie ondertussen niet te heeft, is de helmenindustr zo verguisde wielerpot i populair geworden bij wie toeristen. Naast premier W Martens hebben duiz pseudo-kampioenen de maanden zo'n pot gekoch vliegen de deur uit", zegg handelaars.

Ook tijdens de semi-klass Dwars door België, de E3-H Harelbeke en de Brabant was het naast (en op) de w en al pothelm wat de pa sloeg. (MH)

Handen af van onze nor

"*Met veel spijt en heimwee denk ik elke maal, aan die g tijd in Leuven-Centraal.*" Jan de Wilde zong het twintig jaar leden; thans zingen de gevangenen het in koor. Ze protesteren gen de plannen van het ministerie van Justitie om Leuven-Cent te sluiten en buiten de stad een nieuwe gevangenis te bouwen "Hun argumenten gelden eigenlijk ook voor het personeel", een woordvoerder van Leuven-Centraal. "Ten eerste wordt een zeer leefbaar beleid gevoerd, specifiek gericht op *langgest ten*. Ze vrezen dat in een nieuwe gevangenis niet dezelfde facil ten kunnen worden geboden, wat werk en vrije tijd betreft. U aard wordt er geen nieuw gebouw opgetrokken om de situati verslechteren, maar hier zijn ze zeker van een leefbaar regime. ders moeten ze dat nog maar afwachten. Ten tweede voeren ze dat er een hele vleugel is gerestaureerd voor de Britse hoolig Het is nogal grof om meteen na zulke investeringen het gebou sluiten."

De gedetineerden maakten hun grieven bekend in een brief justitieminister Melchior Wathelet, die volgens zijn woordvoe ster Charlotte Piens "de zaak bestudeert". (RoS)

NIEUWE GEGEVENS OVER DE STUNT VAN DE STAERKE

DE BOMBRIEF

le 13 Mars 1991

De staerke Philippe Jhonny.
Avenue Dupectiaux.106.
St-gilles.1060.Bruxelles.

Monsieur le Journaliste.

Je me permets respectueusement de porter a votre attention ce qui suit:
Comme les préssions de toutes sortes deviennent de plus en plus précise et menaçante venant tout droit du Ministère de la Justice, pour tenter de m'intimidé; j'ai par conçéquant décidé qu'il était temps de leurs prouver que leurs multiples préssions ne m'éffrait pas, et que cette fois çi, Madame Lauwers des Services des Cas Individuels, a pousser la préssion un peu trops loin, ce qui m'oblige à précipité les choses, et de débaler certaine affaire.
A vrais dire, je doit vous avouez que je n'avez pas l'intention de passer aux avoeux, mais comme Madame Lauwers, ne cesse de me faire comprendre que les pires choses pourrez m'arriver en prison, si je continue a ouvrire la bouche sur l'aspect Politico-Judiciaire des Tueries du Brabant-Wallon; Alors ont ne me laisse vraiment plus le choix, j'ai compris que ma seul protection était de les battres de vitesse sur leurs propres térrain, en touchant leurs points faibles, c'est a dire en révélant une partie de la vérité sur les Tueries du B.W. et divers fait qui l'ont entourer.
Moi Philippe De staerke, j'avoue par cette présente lêttre avoir commis plusieurs crime, pas pour de l'argent, mais pour des principes idéologique mais aussi pour un naïf respect de certaine personnalitée du monde de la gendarmerie, et bien sur Politique.
La plus grande partie de mes contacts physique,pour des réglements expéditives: le fut par différent ex-gendarmes,et gendarmes appartenant à différent corps de gendarmerie,et en partie adhérent du partie Politique le CEPIC.
Mais les Ordres de missions de débléyage par le vide,relative aux Tueries du B.W. venez principalement d'un ex-agent de la Sureté de l'état Belge,personne que j'ai pu rencontré a plusieurs reprises,Rue Bélliart Nº.39.si je donne cette adresse ,c'est tout simplement parce que celà n'à jamais été ignorer par les enquèteurs des tueries, puisque des photos ,ont été prise a cette endroit,ou je converser avec certaine personne,lors d'un intérogatoire en régle, j'ai pu voir ses photos, mais il se trouve qu'aujourd'hui il n'est plus possible de les retrouver, parce que parait-il,qu'ils auraient miraculeusement disparu des dossiers.
Je fut en autres! charger par cette ex-agent,et un commandant de gendarmerie, et aussi un Colonel, et notamment d'autres personnes de prolonger les tueries du Brabant-Wallon, avec cette fois çi .12. hommes superbement entrainer--sur des térrains de manoeuvre--mais n'ayant pas assez d'expèrience du térrain brute!, ces pour cette principale raison que ma présence physique pour les pousser a l'extrême! été indispensable, notre groupe, du moins le dernier que j'ai connu se composer de .7. gendarmes,et Ex, et un militaire,un mécano pour l'aménagement des véhicules.
Dans le cadre des actions expéditives depuis.13.années j'ai participé à quelques-unes,mais les plus importantes fut celle d'Overyse,de Braine-l'Alleu et d'Alost,ont été fait par moi, lors de chaques attaques, nous nous divisions en trois groupes, un pour l'attaque, et deux autres véhicules pour la couverture au cas, ou, ils auraient une poursuite,ou un barrage,nous avions un faux combi de gendarmerie Volswagen,et une Golf de gendarmerie,pour ses actions là!,une certaine partie du matériel à été fournie par moi, pour ce qui est des armes,nous disposions d'une cache d'armes,et comme vous le s'avez armes chaudes ,qui ont notamment servie au Colruyt de la ville de Nivelles,

De brief die hij vorige week naar onze redactie stuurde, sloeg in als een bom. Was het ding wel echt, hadden wij ons niet laten gebruiken? Inmiddels beschikken we over nieuwe gegevens: volgens goede bronnen bij het gerecht is Philippe de Staerke wel degelijk lid geweest van de Bende.

"In deze brief beken ik, Philippe de Staerke, verscheidene misdaden te hebben gepleegd. Ik heb deelgenomen aan een aantal straf-expedities. De belangrijkste daarvan waren de overvallen op de supermarkten in Overijse, Eigenbrakel en Aalst."

Was het een flauwe grap? Is Philippe *'Jhonny'* de Staerke getikt? Je zou het bijna gaan geloven. Waarom bekent iemand dat hij betrokken was bij het grootste misdaadmysterie uit de Belgische geschiedenis: dat van de Bende van Nijvel, waarbij 28 burgers beestachtig werden afgeslacht?

Op 13 februari verscheen in de Brusselse krant *Le Soir* een brief van De Staerke, die op dat moment in de gevangenis van Namen zat. "Ik wil praten", schreef hij. "Ik weet iets over de raid die de Bende in 1985 uitvoerde op het *Delhaize*-filiaal in Overijse."

De gevangenisdirectie kon er niet om lachen. De Staerke werd onmiddellijk overgeplaatst naar de gevangenis van Sint-Gillis, waar het leven nog een stuk minder aangenaam is. Zijn schrijflust kwam hem daar op zes maanden verzwaard regime te staan. Maar De Staerke liet zich niet ontmoedigen, en hij begon een correspondentie met ons.

"Ze willen me breken", jammerde hij enkele dagen later in een van zijn brieven. "Ik weet niet hoe lang ik mijn eenzame strijd zal kunnen volhouden. Ik ben geen machine. Ik ben een mens. Even sterk of even zwak als alle andere mensen."

Om de week leverde de postbode een in een vreemdsoortig Frans opgestelde brief af uit de *Prison de Saint-Gilles, Avenue Dupectiaux 106*. In zijn geschriften zegt De Staerke dat hij zelf absoluut niets met de Bende te maken heeft, maar dat hij wel de waarheid kent. Alleen: "Het gerecht wil niet dat ik praat". Volgens hem doen minister van Justitie Melchior Wathelet en zijn onderdanen er alles aan om hem de mond te snoeren. "Want achter de Bende zitten hoge heren uit de politiek, het gerecht en het leger."

De Staerke schreef dat zelfs de Dendermondse onderzoeksrechter Freddy Troch en zijn *Delta-groep*, die tot vorig jaar werkten aan de Bende-dossiers van de overvallen in Aalst en Temse, het slachtoffer waren geworden van het gekonkel van de hoge heren. Door Troch, de enige onderzoeksrechter die ooit resultaten heeft geboekt in het Bende-onderzoek, die dossiers af te nemen, zou Wathelet de Bende onder het stof hebben willen laten verdwijnen. "Maar ik ben niet van plan om dat te laten gebeuren", aldus De Staerke. Hij eist dat men hem opnieuw voor de rechter brengt, en dan zal hij *"alle namen noemen en alle mysteries oplossen die ons land de voorbije tien jaar hebben geschokt"*.

★
★ ★

"Jhonny heeft me verteld: *Ik ben nu 28 jaar en ik heb 28 mensen vermoord!*" Het werd stil toen Nicolas Karafilis zijn verklaring aflegde. Hij deed dit in juni 1987 voor het Gentse Hof van Beroep, waar hij samen met Philippe de Staerke (33) en zijn *Bende van Baasrode* terecht stond voor een hele reeks overvallen, waarbij overigens geen enkel slachtoffer was gevallen. En ineens had hij het over achtentwintig lijken, net zoveel als de Bende van Nijvel er had gemaakt... Een paar dagen later deed de rechter De Staerke twintig jaar cel cadeau.

Philippe de Staerke komt uit een Brusselse familie met een indrukwekkende misdadige reputatie. Vader Henry knoeide met auto-wrakken en verhuisde voortdurend van het ene adres naar het andere. Zijn kinderen deden van alles, behalve naar school gaan. Philippes oudere broers, *Pétit Leon* en Julien, en zijn zus Bertha werden voortdurend op de hielen gezeten door de politie. De specialiteit van de familie was het leegroven van villa's waarvan de bewoners afwezig waren. In het midden van de jaren zeventig ging de 'mandenmaker' Philippe mee met zijn broers als die, tussen de klussen door, aan de tapkast gingen hangen in de bars rond het Brusselse De Brouckèreplein en het Noordstation, waar het ongeregelde deel van de lokale onderwereld feest viert tussen de hoeren en de pooiers. En als Brussel te heet werd, verdwenen ze even naar Marseille of naar Spanje, waar ze vrienden hadden in het gangstermilieu. Maar dat hoefde niet zo vaak te gebeuren, want de familie had originele manieren om de politie om de tuin te leiden: voor elke strooptocht trokken ze bijvoorbeeld allemaal veel te grote schoenen aan. Grote maten, hoge hakken, het zal verder nog blijken: de familie De Staerke héeft iets met schoenen.

Kleine Philippe werkte zich al snel op als de leider van de clan. Hij regelde alles: de overvallen, de vluchtauto's en de wapens. Hij was er apetrots op. Hij pochte dat hij de grootste was in Brussel. En hij had steeds meer last van een niet in te tomen agressiviteit. Na een mislukte overval in Binche schold hij zelfs zijn oudere broer Léon de huid vol: "Verdomme, je had die *gendarme* kapot moeten maken!"

Op 9 oktober 1980 werd de juwelier Valère Valcke afgemaakt in zijn woning in Sint-Genesius-Rode, door twee mannen die hem twee kogels in de rug schoten en daarna zijn brandkast leeghaalden. Veertien dagen later ontstond er 's nachts een schietpartij in de tuin van een buurman van Valcke. Het resultaat: drie dode Franse gangsters. Het parket vermoedde dat Pétit Leon en de man van Bertha, de Hongaar Istvan Farkas, achter de beide misdaden zaten. Het bewijs werd nooit gevonden, maar het vermoeden is overeind gebleven. Want de familie De Staerke is keihard, meedogenloos. Ze zit niet verlegen om een lijk meer of minder.

"JHONNY WAS EEN GEKNIPTE FIGUUR VOOR DE BENDE. BEREID OM ONVERSCHILLIG WAT TE DOEN."

"Jhonny was een geknipte figuur voor de Bende", zegt een politieman. "Bereid om onverschillig wat te doen."

In 1983 zat Philippe de Staerke weer eens in de gevangenis. Op 18 september ging hij ervandoor. Een dag later vermoordde de Bende Elise de Wit, Jacques Fourez en een politieman op de parking van de *Colruyt* in Nijvel. Op 2 oktober sloeg het gezelschap weer toe: Jacques van Camp, de uitbater van het restaurant *Aux Trois Canards* in het Waalsbrabantse Ohain, werd afgemaakt voor zijn eigen deur. Twee dagen later werd De Staerke opnieuw gearresteerd: enkele getuigen van de moord hadden hem herkend als een van de daders. Overtuigende bewijzen werden nooit gevonden, maar De Staerke had toch nog wat jaartjes te goed. Hij verdween weer achter de tralies. Tot hij in maart '85 na een penitentiair verlof niet terugkeerde naar de gevangenis van Sint-Gillis, waar adjunct-directeur Jean Bultot toen nog de dienst uitmaakte. Bultot: óók een bekende van de Bende van Baasrode, en een van de kopstukken uit het gewelddadige extreem-rechtse milieu in Brussel.

Na twee jaar rust voerde de Bende van Nijvel in de herfst van datzelfde jaar '85 haar laatste stunts uit in de Delhaizes van Overijse, Eigenbrakel en Aalst. En in de nacht van 5 december gingen leden van de Bende van Baasrode aan de haal met een reusachtige hoeveelheid sigaretten uit een Delhaize-filiaal in Lokeren. De daders sukkelden met hun vluchtauto in de gracht, en terwijl ze bezig waren de buit over te laden in een andere wagen, stopte er een rijkswachtpatrouille... Het parket van Dendermonde, dat op dat moment bezig was met het onderzoek naar de Bende-misdaden in Aalst en Temse, waar de nachtwaker van de fabriek Wittock-Van Landeghem was afgemaakt, viel steil achterover: de achterbank van de *VW Santana*, waarin de sigaretten werden overgeladen, was omgebouwd tot een schietstand - net zoals dat gebeurd was met de Santana die de Bende van Nijvel in september '82 had gebruikt bij de overval op een Waverse wapenhandelaar! Tijdens de daarop volgende huiszoekingen bij de sigarettendieven kwamen nog meer overeenkomsten tussen de Bendes van Baasrode en Nijvel aan het licht: ▶

dezelfde munitie, kledingstukken, valse nummerplaten...

Al snel stuitten de onderzoekers op Philippe de Staerke, en in maart '86 werd hij aangehouden. Hij bleek de leider van de Bende van Baasrode te zijn, en de Dendermondse onderzoeksrechter Freddy Troch vermoedde dat hij ook het een en ander kon vertellen over de slachting in Aalst. Want De Staerke was een paar uur voor die overval nog gaan winkelen in het Delhaize-filiaal, en na de raid had hij bij zijn Griekse collega-gangster Sotirios Papadopoulos aangebeld met een *Samsonite*-koffer vol wapens.
Er waren nog meer aanwijzingen: op 8 juni 1983 was uit een garage in Eigenbrakel een *Saab 900 Turbo* gestolen, die daarna gebruikt was bij de overval in Temse. Later herkende een van de werknemers van de garage De Staerkes zus Bertha en zijn schoonbroer Istvan Farkas als mensen die een paar dagen voor de diefstal een verdacht bezoek hadden gebracht aan de garage. Onderzoeksrechter Troch legde De Staerke hiervoor op het rooster, maar die ontkende alles, loeiend van verontwaardiging. En omdat Troch het niet opgaf, ging De Staerke zelfs in hongerstaking. In juni 1987 werd Philippe de Staerke veroordeeld voor zijn activiteiten met de Bende van Baasrode. Diezelfde dag werd hij door Freddy Troch officieel tot verdachte voor de overval in Aalst verklaard.

★
★ ★

In zijn tweede brief aan onze redactie maakte Philippe de Staerke zich behoorlijk kwaad op zijn twee Brusselse advocaten, die volgens hem niets voor hem doen. "Mijn laatste kans is de pers", meldde hij. "Alleen de journalisten kunnen Wathelet dwingen mij voor het Hof van Assisen te laten verschijnen." Hij eindigde die brief met de belofte dat hij vóór de volgende verkiezingen het hele Bende-mysterie aan ons zou openbaren.
En toen bleef de brievenbus een tijdje leeg. Tot vorige week donderdag, 28 maart. Deze keer had Jhonny zichzelf overtroffen: zijn nieuwe werkstuk sloeg ons met verstomming. De Staerke beschuldigde zichzelf.

PHOTO NEWS

Philippe de Staerke in 1987, toen hij door het Gentse Hof van Beroep werd verordeeld tot twintig jaar gevangenisstraf.

Een voormalige agent van de Staatsveiligheid, een commandant van de rijkswacht, een legerkolonel en een paar andere personen gaven me de opdracht om de serie Bendemoorden voort te zetten. Samen met twaalf andere, uitzonderlijk goed getrainde mannen, die echter niet voldoende praktische ervaring hadden. Mijn aanwezigheid was vooral nodig om die kerels tot het uiterste te drijven. Onze groep - tenminste, de laatste waarmee ik heb gewerkt - bestond uit zeven rijkswachters en ex-rijkswachters, een militair en een automecanicien voor het onderhoud van de wagens.
Bij elke actie verdeelden we ons in

drie teams. Een team pleegde de overval, terwijl de andere twee voor dekking zorgden, voor het geval er hinderlagen werden gelegd of we achtervolgd zouden worden. We beschikten over een valse combi en een VW Golf van de rijkswacht. Een deel van het materiaal dat we nodig hadden, was door mij geleverd. We beschikten over een geheime bergplaats voor de 'verbrande' wapens die waren gebruikt tijdens de inbraak in het Colruyt-filiaal in Nijvel (waar met Jacques Fourez en Elise Dewit werd afgerekend) en bij de andere raids op warenhuizen. Aan die raids heb ik echter niet deelgenomen. Die werden uitgevoerd door mijn wapenbroeders.

Ik wil er de nadruk op leggen dat er nooit een 'reus' van twee meter is geweest, zoals de pers altijd heeft beweerd. Belachelijk! De grootste van onze groep was nauwelijks 1,85 meter groot, en die man heeft nooit actief deelgenomen aan de slachtingen. Weet u, ik ben zelf 1,76 meter. Ik hoefde alleen maar laarzen aan te trekken met zeven centimeter hoge hakken. Die laarzen zijn overigens in beslag genomen door de Brusselse politie en aan het onderzoeksteam Delta gegeven. Tot mijn verbazing hebben die mensen daar nooit aandacht aan besteed. Ze hebben het er alleen even terloops over gehad.

Ik heb meegedaan, niet om het geld, maar om bepaalde ideologische principes, en om een naïef respect voor bepaalde invloedrijke mensen uit de rijkswacht en de politiek. Bij de voorbereiding van de raids kwam ik in contact met een aantal rijkswachters en ex-rijkswachters uit verschillende diensten, en met aanhangers van het CEPIC (de voormalige rechtervleugel van de Franstalige christendemocratische partij PSC; red.). Maar de bevelen kwamen in hoofdzaak van een voormalig lid van de Staatsveiligheid, die ik een aantal keren heb ontmoet in de Belliardstraat 39 (de zetel van het CEPIC; red.). De reden waarom ik dit adres vermeld, is simpel: het gerecht wéét dit. Er bestaan zelfs foto's van de gesprekken die ik in dat gebouw met bepaalde mensen heb gevoerd. Tijdens een ondervraging hebben ze mij die foto's laten zien, maar nu zijn ze op miraculeuze wijze uit de dossiers verdwenen.

Het is deze brief die wij vorige week donderdag aan de nieuwsredacties van BRT, VTM en de Vlaamse kranten hebben doorgespeeld, omdat we hem zelf onmogelijk nog in ons nummer van 29 maart konden publiceren. Maar Jhonny liet het hier niet bij. De volgende dag viel er opnieuw een bericht in onze brievenbus. Deze brief

DE DAG NA HET NIEUWS VAN DE BERUCHTE BRIEF, VIEL ER EEN NIEUW EPISTEL IN ONZE BRIEVENBUS.

was, net zoals de eerste waarin hij zichzelf beschuldigde, gedateerd op 13 maart. Het is bijna een kopie van dat eerste *mea culpa*, maar De Staerke heeft een aantal schrijffouten gecorrigeerd én er een halve pagina aan toegevoegd. Hij geeft nauwelijks meer details, maar zet wel punten op een paar i's. Zo probeert hij nogmaals duidelijk te maken dat hij niet meer was dan een simpele uitvoerder, en dat de échte schuldigen hoog in de politiek, de rijkswacht en kringen van royalisten moeten worden gezocht.

Zij die de moorden hebben bevolen en georganiseerd, zijn allemaal echte royalisten. Je kunt het ze eigenlijk niet kwalijk nemen. Wat ze gedaan hebben, was een logisch gevolg van hun opvattingen: alle macht aan de koning! U moet ook begrijpen dat je niet meer kunt ontsnappen, als je eenmaal vast zit in dat kluwen. Het is onmogelijk om te zeggen 'Ik wil niet', op het ogenblik dat ze je vertellen wat je opdracht is.

Als je er goed over nadenkt, dan zijn de echte criminelen de politieke figuren en de hoge rijkswachtofficieren die de bevelen hebben gegeven. Wij voerden alleen maar die opdrachten uit. Als je eenmaal deel uitmaakt van zo'n raderwerk, doe je wat je moet doen, of je bent dood. U moet begrijpen dat een groot deel van de Belgische politici bestaat uit mensen die elkaar in bedwang houden met de compromitterende dossiers die ze over elkaar bezitten. En ik ben bang dat ze er eens te meer alles voor over zullen hebben om mij te doen zwijgen.

Vertelt Philippe de Staerke de waar-

HOE EXPLOSIEF ZIJN DE BRIEVEN VAN DE STAERKE ?

In *De Morgen* is gesuggereerd dat de brief van Philippe de Staerke vals zou zijn, niet door hem geschreven. Het zou ons verbazen. Over een periode van meer dan twee maanden hebben wij *vier* brieven ontvangen; telkens in dezelfde stijl, in hetzelfde gebrekkig geschreven Frans. Zou iemand anders zich daar twee maanden lang mee bezig hebben willen houden?

De verklaringen van De Staerke bevatten wel enkele vreemde opmerkingen. Hij vertelt bijvoorbeeld dat de Bende beschikte over een VW Golf van de rijkswacht. Maar in de periode dat de Bende actief was (1982-1985), hád de rijkswacht nog geen Golfs. Die heeft ze daarna pas gekregen - dank zij de Bende.

Eigenlijk zegt Philippe de Staerke in zijn spectaculaire zelfbeschuldiging niet veel meer dan: *ik was erbij, maar eigenlijk is het mijn schuld niet...* En hij komt niet verder dan een aantal vage uitlatingen over anonieme figuren uit de rijkswacht en de politiek, die de breinen achter de Bende zouden moeten zijn. Vooral het CEPIC, de voormalige rechtervleugel van de PSC, heeft het weer gedaan. Dat is niet nieuw. Het CEPIC en vooral haar vroegere schatbewaarder, baron Benoît de Bonvoisin zijn al herhaaldelijk in verband gebracht met de Bende. De meest recente beschuldiging kwam (in dit blad) van de naar Florida gevluchte ex-rijkswachter Martial Lekeu, die door het parket van Dendermonde verdacht wordt van betrokkenheid in de bloedige overval in Temse, in september 1983.

De Staerke heeft het verder over het feit dat de linkse terroristengroep CCC door diezelfde CEPIC'ers en rijkswachters zou zijn gemanipuleerd; dat Paul Latinus, de chef van de Brusselse nazi-groep *Westland New Post*, zou zijn vermoord, evenals de Brusselse klinische-laboratoriakoning Paul Cams, die volgens Philippe ook in het Bende-komplot zat, en de rijkswachter Luc van den Daele, die zou hebben ontdekt dat de zwarte kassen van de rijkswacht gevuld werden met opbrengsten uit de drughandel. Stuk voor stuk zaken die al meer dan eens zijn geschreven. Voor een man die zegt dat hij er zelf bij is geweest, vertelt De Staerke eigenlijk verdomd weinig. Iedereen die een paar boeken over de Bende heeft gelezen, kan zulke verhalen opdissen. En dat De Staerke de Bende-lectuur vreet, kan elke cipier bevestigen.

Het enige element dat de verklaringen van De Staerke wél kracht geeft, is zijn uitleg over de *reus* van de Bende, die in Aalst, Eigenbrakel en Overijse het gros van de slachtoffers tot pulp zou hebben geschoten. "Er is geen reus, want *ik* was de reus", schrijft De Staerke. "Ik liep rond in laarzen met hoge hakken." En dat klopt met wat serieuze Bende-onderzoekers al jaren geloven: er is nooit een reus geweest. Het was een mythe, die tussen de aanslagen in '83 en die in '85 door de pers werd gecreeërd. Een mythe waarop De Staerke, met zijn al eerder beschreven gevoel voor schoenen, in 1985 heeft ingespeeld?

PHOTO NEWS

Links: de uitgebrande Golf GTI van de Bende na de raid in Aalst in 1985. De Staerke schrijft dat het een Golf van de rijkswacht was, maar dat klopt niet. Hieronder: de Dendermondse onderzoeksrechter Freddy Troch, die het Bende-dossier uit handen moest geven.

ISO

heid? Niet iedereen is daarvan overtuigd. "De Staerke iets bekennen?" lacht een speurder hol. "Laat me niet lachen! Die vent zou zelfs niet toegeven dat hij een koekje uit de keuken heeft gejat. Ik denk dat iemand als Madani Bouhouche nog sneller zou spreken dan hij. De man is een beroepsmisdadiger - en geen kleintje. Hij is keihard. Hij kent alle trucs, en hij gebruikt ze ook. Een professional legt alleen verklaringen af die hem *uit* de gevangenis helpen, niet *erin*."

★
★ ★

Waarom heeft Philippe de Staerke zijn brieven aan *Panorama/De Post* geschreven? Het lijkt vreemd, maar wij geloven dat hij het heeft gedaan omdat hij ten tijde van de aanslag in Aalst inderdaad deel uitmaakte van de Bende. De Staerke kent de waarheid over de Bende, maar die vertelt hij niet in zijn bekentenis. Daarvan is ook het parket van Dendermonde overtuigd.

"Op dit moment heeft hij veel meer kans om aan een straf te ontsnappen door toe te geven dan door keihard te blijven ontkennen, zoals hij vroeger deed", zegt een rijkswachter die al jaren actief is in het Bende-onderzoek. "Het is niet toevallig dat de brievenstroom begonnen is nadat het Gentse parket-generaal door toedoen van minister van Justitie Wathelet het dossier van Aalst, waarin De Staerke verdachte nummer één was, had overgeheveld van Dendermonde naar onderzoeksrechter Pierre Hennuy in Charleroi, die de eerste pagina van het gigantische Bende-dossier nog moest lezen. In Dendermonde was de situatie heel duidelijk: er waren sterke aanwijzingen dat De Staerke met Aalst te maken had, maar keiharde bewijzen, die voor de rechtbank overeind zouden blijven, waren er niet. Nóg niet. Geen probleem, De Staerke moest toch twintig jaar uitzitten. Men kon rustig verder blijven zoeken tot men die bewijzen vond. Maar daar heeft Wathelet dus een stokje voor gestoken."

"De Staerke is geen uil", zegt dezelfde onderzoeker. "Die vent is gehaaid. Hij kent het Belgische strafrecht een stuk beter dan de gemiddelde politieman. Hij zegt heel handig: *Ik heb het gedaan, geef me onmiddellijk een proces.* Als De Staerke nu een Assisenproces krijgt voor zijn aandeel in de aanslagen van de Bende, heeft hij veel kans om te worden vrijgesproken. Hij weet dat het Belgische gerecht niet over doorslaande bewijzen beschikt en dat de mensen van Dendermonde, die de bewijzen hadden kunnen leveren, opzij zijn geschoven. Alleen díe onderzoekers kennen De Staerke en het dossier-Aalst *van binnen en van buiten*. Als hij kan voorkomen dat die opnieuw in beeld komen, zit hij met een eventuele Assisenzaak op rozen. Hij weet dat hij de mensen in Charleroi, die zijn dossier niet kennen, onverschillig wat kan wijsmaken. Daarom bekent hij een aandeel in de twee andere Bende-aanslagen van Overijse en Eigenbrakel. Die twee dossiers werden niet in Dendermonde behandeld. Alleen Aalst bekennen, had betekend dat hij en dat dossier terug naar Dendermonde waren gegaan, omdat in dat geval alleen het parket van Dendermonde bevoegd zou zijn geweest. Met Overijse en Eigenbrakel erbij blijft het hele onderzoek in Charleroi."

"Uiteraard schrijft De Staerke niet de waarheid in zijn brieven. Hij bekent en verpakt die bekentenis in een hoop halve waarheden, verzinsels en algemeenheden die hij uit de kranten heeft gejat. Op die manier kan hij tijdens zijn proces gemakkelijk alles weerleggen. Of misschien zegt hij dan wel gewoon dat hij die brief niet heeft geschreven, want ik zie dat hij zijn handtekening een beetje heeft veranderd. Maar ik herken zijn handschrift. Dit is wel degelijk het werk van Jhonny. Een verrekt lepe jongen."

DE RECHERCHEUR: "IK ZIE DAT HIJ ZIJN HANDTEKENING EEN BEETJE HEEFT VERANDERD. MAAR IK HERKEN ZIJN HANDSCHRIFT."

Een Assisenproces met gebrek aan voldoende bewijzen speelt altijd in het voordeel van de beklaagde. Dat weet Philippe de Staerke ook. Hij heeft in 1988 met argusogen gekeken naar het proces in Bergen, waar de zogenaamde *Borains* en vooral de voormalige politieman Michel Cocu tijdens luidruchtige en verwarde zittingen van alle Bende-schuld werden gezuiverd. Maar is Cocu ook écht onschuldig? Veel politiemensen zijn daaraan opnieuw gaan twijfelen. En zijn toenmalige mede-beklaagde Jean-Claude Estiévenart blijft van de daken schreeuwen dat Cocu er meer van weet. Er wordt nu ook beweerd dat Cocu in contact stond met De Staerke, via een Brusselse pooier. En om het helemaal fraai te maken, heeft een van De Staerkes medeverdachten in de Bende-affaire, Jean Bultot, die als heler werkte voor de bende van De Staerke en de verbindingsman was tussen extreem-rechts en de georganiseerde misdaad in Brussel, begin dit jaar strafvermindering gekregen, na jarenlang met veel lawaai waarheid en leugens omtrent de Bende door elkaar te hebben gegooid. Het achterste van je tong niet laten zien en verwarring zaaien is een beproefde techniek in het moderne gangstermilieu. ■

Tekst: *Raf Sauviller, Jan Willems*